

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ФИЛОСОФИЯ ЖӘНЕ САЯСАТТАНУ ФАКУЛЬТЕТІ
ДІНТАНУ ЖӘНЕ МӘДЕНИЕТТАНУ КАФЕДРАСЫ

**«Ғылым және дін: тарих және қазіргі заман»
пәні бойынша емтихан бағдарламасы**

Мамандық: «7М2203- Дінтану», қазақ бөлімі 2 курс

Алматы 2021

2021-2022 оқу жылының күзгі семестрі кезіндегі қорытынды бақылау формаларының сипаттамасы (емтихан)

Ауызша емтихан: дәстүрлі – сұрақтарға жауап
Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ - Microsoft Teams корпоративтік қосылымы ұсынылады

Емтихан форматы-онлайн.

Ескерту

– техникалық проблемалар кезінде корпоративтік қосылуы Cisco Webex, ҚОЖ Moodle BigBlueButton, сондай-ақ ZOOM, Skype секілді сыртқы ресурстарға көшу мүмкіндігі болу керек.

Емтихан өткізуді бақылау

Оқытушы немесе емтихан комиссиясы:

- емтиханның бейнежазба жазуын жүзеге асырады,
- әрбір емтихан тапсырушыға хаттама толтырылады

Ұзақтығы

Дайындық уақытының ұзақтығын – 10 -15 минут.

Жауап беру уақытын – 15-20 минут нылады.

Өткізу регламенті

1. **МАҢЫЗДЫ !!!** Әр магистрант алдын ала «Унвер» жүйесінен емтихан кестесін біліп алуы керек. Емтихан басталмас 30 минут бұрын **Microsoft Teams** корпоративтік қосылымыда отыруы тиіс.

Конференцияға барлық қатысушылар онлайн қосылғаннан кейін оқытушы немесе комиссия мүшесі: емтихан **БЕЙНЕЖАЗБА**сын қосады;

- емтихан тапсырушы бейнекамераға өзі тұрған үй – жайды көрсетуі керек. үй-жайда бөгде адамдар, қосымша ақпарат көздері болмауы тиіс (егер студент тарапынан мүмкін болса);
- комиссия мүшелерінің бірі емтихан кезінде әрбір нақты емтихан тапсырушыны сұрау алдында чатта бір билетті жариялайды.
- қажет болған жағдайда қағазға қаламмен жауап тезистерін жасауға рұқсат береді;
  - қосымша ақпарат көздерін пайдалануға тыйым салынады;
  - емтихан тапсырушы жауап беретін билет нөмірін атайды;
  - емтихан тапсырушы жауап алдында тезистері бар парақты көрсетуі керек;
  - басқа емтихан тапсырушыларға күту режимінде болуға рұқсат беріледі,бірақ конференциядан шықпай үнемі камераның алдында болу керек;
- емтихан тапсырып болған соң конференциядан шығуға рұқсат береді

Емтихан тапсырушы жауабын бағалау саясаты:

Бір билетте 2 сұрақ беріледі,

сұрақтар 2 деңгейлі болғанына сай:

1 деңгей - 50 балл

2 деңгей - 50 балл

Пәні бойынша емтихан бағдарламасы

1. Дін және ғылым туралы түсінік. Ғылым және діннің қарым-қатынас тарихы
2. Ғылым және дін: әдіснамалар ерешеліктері. Негізгі категорияларды ашу және талдау.
3. Діни-философиялық ойлау жүйелері (деизм, пантеизм, теизм).
4. Ғылым мен діннің өзара әрекеттесуінің негізгі мәселелері. Дүниетанымның бір бөлігі ретінде сенім мен білімнің синтезі. Философия және теология.
5. Дүниенің шығу тегі: Библиялық көзқарас пен ғылыми көзқарастарды туралау. Реляционизм мәселесі. Креационизм және уақыт мәселесі.
6. Ислам және жаратылыстану ғылымдары: физика, математика, биология, информатика. Космогония және космология мәселелері.
7. Тіршіліктің пайда болу проблемасы. Атеизм және ғылым. Жер бетіндегі тіршіліктің пайда болуы туралы атеистік және жаратылыс ғылымдарының тұжырымдары.
8. Құдайдың бар екендігі туралы, Оның бар екендігінің дәлелі. Діни тәжірибе діни сенім фактісі ретінде. ұдайдың бастауы. Діннің пайда болуы туралы мәселе. Дін мен атеизмнің эпистемологиялық тамырлары.
9. Өркениеттің дамуы. Өркениеттік және мәдени даму принциптері. Өркениеттік және мәдени дамудың діни факторлары салыстырмалы талдау жасаңыз
10. К.Леви-Стросстың «Алғашқы қауым ойлау жүйесі» шығармасын талқылау. Миф әлемді танудың құралы ретінде. Діни мифология және басқа да мифтер түрлері
11. Орта ғасырлардағы Христиан Батыс және Мұсылман Шығыстағы теократиялық қоғамдарда ғылым дамуының салыстырмалы сипаттамалары
12. Қайта өрлеу дәуіріндегі ғылым және дін. Еуропалық мәдениеттің зайырлылық мәселесі
13. Шығыстағы мұсылмандардың іргелі ғылым дағдарысының басталуы. Шығыс мұсылман іргелі ғылымның дағдарыс себептері.

14. XVII ғасырдың ағартушылық кезеңіндегі ғылым және дін. Ғылыми және діни дүниетанымның конфронтациялық идеологиясы
15. Әлемнің ғылыми көрінісінің өзгеру кезеңдері: И. Ньютонның зерттеулерінің рөлі. XVIII-XIX ғасырлардағы әлемнің діни бейнесінің өзгеруі туралы мәселе.
16. XX ғасырдағы ғылым және дін. Дін өкілдерінің ғылыми зерттеулерге қатысуы, дін қызметкерлерінің ғылыми жетістіктері
17. Әлемнің атеистік бейнесіне теологиялық, ғылыми, атеистік, мәдениеттанушылық сын. Ғылыми атеизмнің қазіргі жағдайы. Қазіргі әлемдегі атеизмнің дамуының негізгі тенденциялары.
18. Ғылыми танымның және әр түрлі діни дүниетаным ерекшеліктерін түсіндіру;
19. Ғылыми парадигмалар әдіснамасының және тарихының даму негіздерін білу;
20. Жаратылыстану мен дін саласындағы ортақ мәселелерді анықтау және талдау;
21. Дінде, діндар адамға және діни қоғамға байланысты діни және ғылыми еңбектермен жұмыс істеу және дінтанулық қорытынды жасау;
22. Қазіргі ғылымның даму тенденцияларына, адам және әлем қатынасына философиялық түсінік беріп, сараптау;
23. Ғылым мен діннің өзекті мәселелерін дүниетанымдық тұрғыдан талдап, жүйелеп, тұжырым жасау.
24. Дінде, діндар адамға және діни қоғамға байланысты діни және ғылыми еңбектермен жұмыс істеу және дінтанулық қорытынды жасау туралы ұсыныстар жазыңыз
25. Қазіргі ғылымның даму тенденцияларына, адам және әлем қатынасына философиялық түсінік беру
26. Ғылым мен діннің өзекті мәселелерін дүниетанымдық тұрғыдан талдап, жүйелеу
27. Қазіргі ғылымдағы күрделі зерттеулердегі жаңа идеяларды талқылау
28. Ғылымға қатысты теологиялық тұрғыда жазылған еңбектерімен жұмыс істеуде дінтанулық білімді қолдану және жалпы ғылыми дағдыларды пайдалануды ұйымдастыру жолын жазыңыз
29. Жаратылыстану мәселесіне қатысты діни еңбектердегі рационалды ойларды, зерттеу әдістерінің ұтымды жақтарын жүйелеу
30. Ғылыми жаңалықтардың әлем мен адамның өзгеруіне әсерін дәйектеу және қазіргі ғылымдағы гуманистік даму тенденцияларына баға беру

Әдебиеттер тізімі

1. Дінтану оқу құралы / әл-Фараби атын. ҚазҰУ; [құраст. Н. Ж. Байтенова].- Алматы: Қазақ ун-ті, 2019.- 355

2. Дінтану энциклопедиялық сөздік. 2 томдық, Алматы. Қазақ университеті. 2018
3. Иен Барбур. Религия и наука: история и современность. Москва. 2016
4. Балақаев, З. Ғылым және дін қоғам дамуы туралы. Алматы: Қазақстан, 2012
5. Наука и религия. Историческая перспектива Дж. Хедли Брук М, Библейско-Богословский институт св. апостола Андрея, 2006
6. Концепции современного естествознания: Учебник.// ЭБС "Университетская библиотека online". Гусейханов, М.К., Раджабов Б.Р.М.: Дашков и Ко, 2012.
7. Путь разума в поисках истиныОсипов, А.И. М.: Издательство Сретинского монастыря, 2010.- 496 с.
8. mbook.kz электронды кітапхана; <https://read.kz/>

Интернет-ресурсы: dic.academic.ru/dic.nsf/ruwiki/1119943

<http://znanium.com/catalog/product/357141> 7.3. <http://www.n-i-r.su>;

1. http://azbyka.ru/vera_i_neverie/nauka_i_religiya;

2. <https://reiresearch.eu>.

<http://www.kpfu.ru/docs/F1012395355/NAUKA.I.RELIGIYa.V.EPOHU.SREDN EVEKOVYa.doc%20>

Наука и религия – электронная библиотека URL:

http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Science/mihail/

<https://www.youtube.com/watch?v=szIXu5-OIf0> - Проблемы науки